

Auteur(s):	Robert Marzano
Titel:	Wat werkt op school Research in actie Meta-analyse van 35 jaar onderwijsresearch direct toepasbaar in beleid en praktijk Beter leerproces, hogere resultaten
Uitgeverij:	Bazalt
Plaats:	Vlissingen
Jaar:	2009 (derde druk)
Pagina's:	160
ISBN-13:	978-90-74233-70-5

Robert Marzano is een Amerikaanse onderwijswetenschapper. Samen met zijn team voerde hij een meta-analyse¹ uit op de resultaten van 35 jaar onderwijsonderzoek in Amerika, Canada en Europa. Deze meta-analyse beperkte zich tot deze onderwijsveranderingen die de leerprestaties van leerlingen echt lijken te beïnvloeden. Dankzij hem beschikken we nu over harde onderwijsfeiten over wat werkt. Zowel binnen het kader van het *evidence-based werken* als dat van de *handelingsgerichte diagnostiek* en het *handelingsgericht (samen)werken* zijn deze onderwijsfeiten onontbeerlijk. Wat mij betreft moet het volledige werk van Marzano een vast onderdeel worden van alle lerarenopleidingen. En een verplicht onderdeel van alle Banaba-opleidingen voor leerkrachten.

In dit boek brengt Marzano in zijn inleiding al meteen een zeer positieve boodschap: scholen doen er toe! Als er al problemen zijn, dan is niet de inzet van de scholen en hun leerkrachten het probleem. Neen, zij weten gewoon onvoldoende wat er goed is voor de leerlingen en welke verbeteringen ze moeten invoeren. Marzano stelt klaar en duidelijk dat scholen een enorme invloed kunnen hebben op het leren van hun leerlingen als ze de onderzoeksresultaten volgen. Hij gaat zelfs verder: echt goede scholen – en dat zijn dus deze die de onderzoeksresultaten volgen – halen resultaten waarbij de achtergronden van de leerlingen bijna volledig onbelangrijk zijn. Dit moet iedereen met een hart voor gelijke onderwijskansen als muziek in de oren klinken. Er zijn drie soorten factoren die de resultaten van de leerlingen bevorderen:

- factoren op het niveau van de school;
- factoren op het niveau van de leraar;
- factoren op het niveau van de leerling.

Deze factoren bepalen dan ook de drie grootste secties van het boek.

In de eerste sectie bespreekt Marzano de vijf factoren die op het niveau van de school belangrijk zijn om de leerprestaties van de leerlingen te bevorderen:

- een haalbaar en gedegen programma;
- uitdagende doelen en effectieve feedback;
- de betrokkenheid van ouders en gemeenschap;
- een veilige en ordelijke omgeving;
- de professionaliteit en collegialiteit.

¹ Op de website www.watwerktopschool.nl, een initiatief van Bazalt, lezen we:

Een meta-analyse is een onderzoek waarin onderzoeken van een bepaald fenomeen worden samengevoegd om één secuurder uitkomst te verkrijgen. Er wordt uit literatuur informatie gehaald over onderzoeken die over dat fenomeen gaan en met behulp van statistische methoden worden deze gemiddeld en wordt er aan de hand van de uitkomsten een algemene conclusie getrokken. Meta-analyses zijn belangrijk omdat de uitkomst veelal significanter is dan elk onderzoek afzonderlijk.

Eerder verschenen op <http://boeketje-onderwijs.skynetblogs.be>

Marzano bespreekt elk van deze factoren heel concreet. Hij legt niet alleen uit wat je er moet onder verstaan. Hij licht ze ook toe aan de hand van concrete voorbeelden. De kers op de taart zijn de actiestappen die hij telkens aanbeveelt om de factor zo goed mogelijk te realiseren. Als voorbeeld geef ik zijn actiestappen bij de factor *Een haalbaar en gedegen programma weer* (blz. 23-29).

Actiestap 1: Bepaal welke leerstof als zeer belangrijk voor alle leerlingen wordt gezien en welke leerstof als aanvulling wordt beschouwd of alleen noodzakelijk voor degene die een vervolgopleiding willen gaan volgen. Deel dit mee aan leraren en leerlingen.

Actiestap 2: Zorg ervoor dat de zeer belangrijke leerstof kan worden behandeld in de tijd die beschikbaar is voor onderwijs.

Actiestap 3: Breng een volgorde aan in de essentiële leerstof en maak een zodanige indeling dat leerlingen een ruime gelegenheid hebben om de stof te leren.

Actiestap 4: Zorg ervoor dat leraren de essentiële leerstof behandelen.

Actiestap 5: Bescherm de beschikbare tijd voor onderwijs.

Hoe je dit doet, vind je terug in het boek zelf.

De tweede sectie behandelt op dezelfde manier de factoren op het niveau van de leerkracht. Achtereenvolgens komen aan bod:

- de didactische aanpak;
- het pedagogisch handelen en het klassenmanagement;
- de sturing en het herontwerpen van het programma.

Net zoals in de andere secties leer je hier ook hoe Marzano er toe kwam om deze factoren te weerhouden.

In de derde sectie van het boek leer je de factoren kennen op het niveau van de leerling zelf: de thuis-situatie, de achtergrondkennis en de motivatie. Enkel op het niveau van de thuissituatie geeft Marzano geen actiestappen omdat hij, geheel terecht, meent dat de school er niet op een directe manier in mag tussenkomen.

In de korte vierde sectie van het boek legt Marzano uit hoe men met dit model kan werken op school.

De boeken van Marzano voorstellen is niet gemakkelijk. De inhoud is zo kernachtig weergegeven dat deze zich maar moeilijk samenvatten. Maar laat dit duidelijk zijn: niemand uit het onderwijs mag zeggen *evidence-based* bezig te zijn zonder Marzano gelezen te hebben!

[2010-08-01]